

Mededeling aan het AB

Van	Dagelijks Bestuur	Corsanr.	coenen/2018.07952
Portefeuillehouder	M. Bouts		
Onderwerp	Ontwikkelingen investeringsprojecten		
Agendapuntnr.	4.1	AB-vergadering	4-7-2018

Samenvatting

In bijgaande mededeling worden enkele ontwikkelingen geschetst die momenteel spelen bij de realisatie van investeringsprojecten.

Ontwikkelingen in de bouwsector

Na jaren van economische recessie in de bouwsector wordt vanaf 2016 weer volop geïnvesteerd in grootschalige bouw- en infrastructurele projecten. Als gevolg van de recente krimp in de bouw gerelateerde sector zorgt de huidige groei in de bouw voor een stijgend tekort aan bouwmaterialen, bouwmaterieel en personeel.

Cijfers uit de bouwkostenindex voor de GWW sector (Grond, weg en waterbouw) laten een stijging in de aanbestedingsprijzen zien voor bouwprojecten van ruim 12% in de afgelopen 3 jaren. Dit terwijl de bouwkostenstijging "slechts" 5,5% bedroeg (bronnen: bouwkostenindex en CBS).

Voor de bouwprojecten van WBL betekent dit een te verwachten stijging van prijzen voor de investeringsprojecten ten opzichte van voorgaande jaren die de reguliere prijsindex te boven gaan. Bij het huidige gemiddelde jaarlijkse investeringsvolume van € 24 miljoen betekent dit risico's op een extra kostenpost voor investeringen van ca. €1,5 miljoen (6,5% boven de index).

De effecten hiervan op het Meerjareninvesteringsprogramma (MIP) zullen worden onderzocht en worden teruggekoppeld naar het bestuur in het derde kwartaal van 2018.

Ontwikkelingen overheidsmaatregelen

Recent is van overheidswege besloten, dat de winning van aardgas op termijn gestopt gaat worden. Er gaat onderzocht worden wat het effect is voor de installaties van WBL.

Daar de effecten nog onvoldoende bekend zijn, is hiermee nog geen rekening gehouden in het investeringsprogramma.

Ontwikkelingen binnen WBL

Raamovereenkomsten met aannemers

De marktontwikkelingen hebben ons geleerd dat het steeds moeilijker is om werken zowel kwalitatief goed, als tijdig en ook binnen geplande kosten uit te voeren.

Tijdens de jaren van recessie zijn werken door grote concurrentiedruk tegen te lage prijzen door aannemers aangenomen. Dit heeft veelvuldig geleid tot ongewenste effecten op de totstandkoming en kwaliteit van opgeleverde projecten. Onder leiding van de Unie van Waterschappen heeft dit binnen de waterschapssector geleid tot het visiedocument "De Waterschapsmarkt van de toekomst".

In 2017 is WBL gestart met de Europese aanbesteding van raamovereenkomsten met aannemers. Bij de selectie van de aannemers is de genoemde visie "De Waterschapsmarkt van de toekomst" als leidraad gebruikt. Dit betekent dat selectie heeft plaats gevonden op basis van vakmanschap en kwaliteit, met als belangrijk aspect de visie om te komen tot de beste prijs/kwaliteit verhouding. Dit heeft geleid tot contracten met gespecialiseerde marktpartijen die een looptijd hebben tot maximaal 6 jaar. De specialistische percelen zijn verdeeld naar Civiele techniek en Leidingen, Werktuigbouwkundige

installaties, Elektrotechniek, Rioolgemalen en Complexe multidisciplinaire werken, waarvoor per perceel 3 partijen zijn geselecteerd.

De voordelen van de contracten zijn met name:

- Kwaliteitsverbetering door de mogelijkheid van kennisdeling tussen aannemers, leveranciers, adviseurs en WBL voor definitieve prijsvorming. Dit door het werken in bouwteams;
- Verdergaande mogelijkheden om standaardisatie (Verdygo) door te voeren;
- Minder afhankelijkheid van marktomstandigheden;
- Verbetering in de ketensamenwerking en daarmee kansen om vorm te geven aan "circulaire economie";
- Kortere doorlooptijden van projecten.

Het effect van deze aanbesteding kan zijn dat kosten van uitvoerings- naar voorbereidingsfase schuiven.

Uitbreiden van de vaste kern projectmedewerkers

Sinds jaren werkt WBL voor de voorbereiding en realisatiebegeleiding van projecten met een kern van vaste medewerkers en een flexibele schil. Door de krapte op de markt voor technisch personeel (zie ook de ontwikkelingen in de bouwsector) is het steeds moeilijker om over tijdelijk inzetbaar, gekwalificeerd personeel te kunnen beschikken.

Gezien de bestuurlijke ambities zoals benoemd in de visie 2030 van het Waterschap Limburg, zal in de nabije toekomst meer worden geïnvesteerd dan nu al het geval is. Dit betekent dat meer personele inzet nodig is voor de voorbereidingen en realisatie van projecten.

Momenteel wordt onderzocht op welke wijze de kwetsbaarheid, op het gebied van personele bezetting op projecten, kan worden verminderd, om ook in de toekomst de realisatie van investeringsprojecten te kunnen garanderen. Dit zal terugkomen in het Operatie Waterkracht en in het dossier van inhuur naar vast.

Ramingsonnauwkeurigheid in relatie tot projectfase

Op het moment dat het initiatief voor een investeringsproject ontstaat wordt dit veelal voorzien van een kostenraming voor de stichtingskosten. Afhankelijk van de bekendheid met de projectmaterie kan de ramingsonnauwkeurigheid in deze fase van een project oplopen tot wel 50%, waarbij nog geen rekening is gehouden met inflatie en marktontwikkelingen.

De ramingsonnauwkeurigheid zal afnemen naarmate meer projectdetails bekend zijn. Om een beter inzicht te verschaffen in de wijze waarop de ramingsonnauwkeurigheid zicht ontwikkelt in de loop van een project, is onderstaand schema ter illustratie toegevoegd

Verloop ramingsonnauwkeurigheid

Tijdsindicatie	Projectfase	Toelichting
Projectinitiatief	Onderzoek	Innovatie of inschatting van kosten Ramingsonnauwkeurigheid tot 50%
Start project	Projectbrief	Keuzeafweging en kaderstelling Ramingsonnauwkeurigheid tot 40%
2-4 maanden	Programma van Eisen (PVE)	Nadere kaderstelling en projectplan Ramingsonnauwkeurigheid 25%
2-4 maanden	Voorontwerp (VO)	Eerste invulling PVE, Ontwerpschetsen Ramingsonnauwkeurigheid 20%
3-4 maanden	Definitief ontwerp (DO)	Ontwerp bekend Ramingsonnauwkeurigheid 15%
4-6 maanden	Uitvoeringsontwerp (UO)	Gedetailleerd ontwerp incl. prijsbepaling Ramingsonnauwkeurigheid 10%
10 - 20 maanden	Uitvoering	Op basis van gedetailleerd ontwerp Onvoorzien zaken 5%-10%

Om stagnatie in de projectvoortgang te voorkomen, is het soms noodzakelijk om kredieten aan te vragen, terwijl de kosten nog onvoldoende nauwkeurig te bepalen zijn. Afhankelijk van de fase waarin een project verkeert, moet dan ook rekening worden gehouden met een totale bandbreedte ter grootte van 2 maal de ramingsnauwkeurigheid.

De duur van de projectfases hangt sterk af van de omvang, complexiteit en contractvorming van een project alsmede omgevingsfactoren zoals bijvoorbeeld de verkrijging van vergunningen.